

[Kristen Amby.]

spørgselen; saa maa jeg rigtignok sige, at efter de Erfaringer, vi har, er der ingen Mangel paa Efterspørgsel efter de Rækkehuse og Parcelhuse, der er i Københavns Kommune, eller som de forskellige Boligselskaber har — ingenlunde, mens det derimod er saaledes, hvad der er blevet os sagt, at der er Mangel paa Efterspørgsel efter en Del af Lejlighederne i de af Boligselskaberne opførte Huse. Ingen skal faa mig til at tro, hvis det bliver gjort rigtigt, at der vilde blive Mangel paa Efterspørgsel efter det Hus, jeg omtalte før, hvor en børnerig Familie for ca. 50 Kr. — og andre for 80 Kr. — kunde bo i en dejlig 4 Værelsers Lejlighed med Have — naturligvis ikke!

Det næste Argument er dette, siger baade det ærede Medlem Hr. Valdemar Sørensen og den højtærede Indenrigsminister, at under lige Forhold saa vilde de dog tro, at det i alt Fald er lige saa billigt — hidtil har vi altid faaet at høre, at det er meget billigere, men nu er det altsaa lige saa billigt — at bygge Etagehus som de smaa Huse. Det kommer rigtignok an paa, hvad man mener med „under lige Forhold“. Naturligvis, hvis det lille Hus skal have samme Murtykkelse som det store Hus, og Bjælker og alt andet og Skillerummene de samme Dimensioner og Tykkelse, og der skal den samme Pilotering til, saa er det klart, at saa bliver det lille Hus meget dyrere forholdsvis. Men „under lige Forhold“ burde kun betyde Værelsernes Antal og Størrelse og det Udstyr af teknisk og anden Karakter, der kendetegner en Lejlighed, og saa falder Sammenligningen ud til Fordel for det lille Hus. Her maa jeg sige, at den tekniske Udvikling, som — og det skal vi alle være glade for — i øvrigt har vist, at den lille Bedrift ved Elektromotorer kan konkurrere mange Steder med den store Bedrift, ogsaa har vist, at det lille Hus med de tekniske Nydannelser, der har fundet Sted i Byggeriet, netop under lige Forhold kan bygges billigere end Etagehuset.

Etagehuset var en Nødvendighed desværre, Sammenstuvningen var en Nødvendighed, en uhyggelig Nødvendighed i 70ernes, 80ernes og 90ernes Dage, fordi man var nødt til at bo i Nærheden af sit Arbejde; man havde hverken Sporvogne eller andre Befordringsmidler, heller ikke Cykel, og man kunde jo ikke spadserere en Mil. Men det er ingen Nødvendighed mere. Det var det ærede Medlem Hr. Valdemar Sørensens Hovedindvending, at man maatte

bo i Nærheden af eller i København. Men København er nu i sig selv saa stor, at der er meget faa, der kan vælge at bo i Nærheden af deres Bedrift, de fleste maa bruge Cyklen eller S-Toget eller Sporvogn alligevel, og en Tur fra Brønshøj til Amager, hvor der er en stor Del industrielle Virksomheder, hvor der formodentlig arbejder en hel Del Mennesker fra Brønshøj, koster ogsaa Penge paa en eller anden Vis.

Naar jeg — det slutter jeg med at sige — i denne Situation ikke har ment at kunne fastholde vort Synspunkt, er det, fordi de trafikpolitiske Problemer ikke kan løses nu, for de er jo ikke blot af rent teknisk Art — i saa Fald kunde de jo løses under normale Forhold —, de er ogsaa af social Art. Jeg har før sagt, og det staar jeg ved, at hvis man vil løse Sagen til Bunds, var der ikke Spor i Vejen for, at man kunde give den Mand, der skal ind til Arbejde, det Tilskud, der stiller ham paa lige Fod med den, der bor i forholdsvis Nærhed af Bedriften, fordi vi lægger saa afgørende Vægt paa, at der bliver Mulighed for, at den Menneske-type dannes, der kan leve i sunde og gode Omgivelser.

Jeg har endelig en kort Bemærkning til det ærede Medlem Hr. Christiani: Det lyder saa uhyre bestikkende, naar det ærede Medlem sagde, at ud over det nødvendige Byggeri — for det indrømmer det ærede Medlem vel skal til, vi skal jo ikke bo i Jordhuler — er Byggeriet et Tegn paa Velstand, men det er ikke noget, der i sig selv er produktivt. Det kan jo siges, men det kan nu siges om næsten alting. Det kan ogsaa siges om de Broer, det ærede Medlem har konstrueret. Jeg ved ikke, om det udelukkende er Tegn paa Velstand, at... (Christiani: De fremmer Erhvervslivet!). Hvad fremmer de? (Christiani: De fremmer Erhvervslivet!). Jeg tror, det ærede Medlem kom til at sige noget, han vil fortryde, naar han tænker nærmere over det, for Byggeriet fremmer nu ogsaa Erhvervslivet. (Christiani: Ikke i samme Forstand!). Bygningen af en Bro fremmer Cementindustrien, Transportindustrien og saa meget andet. Bygningen af et Hus fremmer Teglværksindustrien o. s. v. o. s. v.

Det er en meget farlig Ting at komme ind paa at tale om, hvad der er egentligt produktivt, og hvad der ikke er produktivt. I hvert Fald, de tre Grundgoder for Menneskene: Føde, baade tilstrækkelig og sund Føde, Klæder og Boliger, som den højtærede Indenrigsminister for Boligernes Vedkommende var inde paa, er jo menneskelige Goder, og ethvert Menneskesamfunds